

**Modře označené štítky znamenají,
že není zaplacené předplatné!
Předplatné na jeden rok je
38,10+ 1,90 (GST) = 40 kan. dolarů
Cena 1.62 + 0.08 (GST) = 1.70 dolaru.**

Agreement # 40005374/ Registration # 09089

**Datum, dokdy jsou
noviny předplaceny,
je v pravém horním
rohu štítku!**

J Time
Committed
Á délai
convenu

Telefon: 416/530-4222
Fax: 416/530-0069
E-mail: abe@zpravy.ca
abe@satellite1-416.com

ČESKOSLOVENSKÝ ČTRNÁCTIDENÍK - CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

No. 2.

(427.)

Vol. 19.

satellite **1-416**

**Thursday,
January 29,
2009**

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2

www.satellite1-416.com nebo www.zpravy.org nebo www.zpravy.ca

Osobnost v dějinách

Ale jáť pravím vám, abyste nepřisahali všelijak...

Matouš 5,34

Karel Kryl uvádí jednu písničku slovy: *Úloha lidské osobnosti spočívá v tom, aby stačila dříve umřít nebo se nechala zabít než odvolá.* A španělský režisér Luis Buñuel se zabývá podobnou myšlenkou ve filmu *Horečka stoupá v El Pao*. Je to příběh idealistického provinčního politika (Gérard Philipe), který zahájí svoji kariéru jako osvícenec, jehož prvním rozkazem je, aby političtí vězni neměli v kriminále pouta jako zločinci. S tím jak uskutečňuje demokratické reformy, jde jeho popularita prudce nahoru. Jenže k revoluci nedochází, když je útlak největší, jak nás učili ve škole, ale v okamžiku, kdy útlak povoluje a to se stane i v tomto filmu. Se svobodou přicházejí i nepokoje, které je nutno potlačit. Jednou je zapotřebí udělat v provinční anarchii pořádek. To si vezme za úkol konzervativní federální vláda. Po období reform, přichází období utužování režimu. Film končí v okamžiku, kdy populární politik přijde opět do věznic a tam vidí, že političtí vězni mají opět pouta. Na dotaz, kdo to nařídil mu odpoví velitel věznic, že příkaz přišel od federální vlády. Následuje příkaz, aby se politickým vězňům sundaly řetězy. V tento okamžik film končí, místo obvyklého titulku KONEC je zde věta: *Toto gesto zaplatil životem, ale bylo to jediné, čím se stal osobností.*

Vzpomněl jsem si na tento film, když nový americký prezident Barack Obama rozhodl, že zruší nepopulární věznic na základně Guantanamo na Kubě. Pravda, mnozí čeští *politologové* ho za to kritizují. Nesdílím jejich názor. Po letech se objevil politik, který klade důraz na lidská práva a je to sympatický příslib.

Nebyla to však Obamova první akce. Tou měla být prezidentská přísaha. Osobně se těmto aktům raději vyhnu. V dětství to byla součástí jakési hry, když jsme chtěli někomu dokázat, že máme pravdu, tak jsme teatrálně zvedli pravicí a řekli jsme, že přísaháme. Někdy jsme při tom zkřížili prsty, aby tato přísaha byla neplatná a my nebyli krivopřísežníci. Během doby jsem si však uvědomil, že přece jen by si člověk měl vydobýt pověst pravdivého člověka nějak jinak a že i když se snažíme žít pravdivě se nám to mnohdy nedaří. Jsme obětí vlastních představ, fantazie, či špatných informací. Nemám rád tzv. čestné politiky. Sami uvěří, že jsou pravdiví a nechápou, proč je svět pokládá za lháře.

V Bibli se říká, že nemáme přísahat. Pravda má být pro nás jakousi reflexí, kdy se odněkud odjinud podíváme sami na sebe. Bez optiky zprava či zleva. Pokud jsme si vědomi své omezenosti, tak si nikdy nejsme jisti svou pravdou. Proto byla pro mne nepřijatelná třeba vojenská přísaha socialistické vlasti. Dopředu bych věděl, že ji nechci ani nebudu plnit. Když jsem měl přísahat při přijetí kanadského občanství, zvolil jsem raději slovo *slibuji* než *přísahám*.

Stejným pohledem se dívám i na prezidentskou přísahu 20. ledna 2009. Je to něco, co by mělo být velice neformální, možná jako slib. Nezáleží na slávě, která ji provází, ale na tom, co nový prezident bude dělat. K mému překvapení však přísaha nebyla v pravé poledne, ale zdržela se o několik minut. Z toho možná vyplynula i nervozita, která zavládla na tribuně. K mému úžasu nový prezident, který dokáže mít i dlouhé projevy z paměti je najednou zaražený. Neopakuje první větu, pak jako kdyby se zakoktal, pak se usměje. Předseda nejvyššího soudu John G. Roberts tedy připojí ve zmatku druhou část přísahy, kterou už Barack Obama zopakuje. Na novém americkém prezidentovi jsou vidět jakési rozpaky, které však rychle mizí.

Kanadská opera uvede Dvořákovu *Rusalku*

Alla Perčiková jako Rusalka a Richard Carlucci jako princ na prknech Erfurtské opery v roce 2006.

Foto: Lutz Edelhoff © COC

Ve dnech 31. ledna, 5., 8., 11., 14., 17., 20. a 23. února 2009 bude na programu COC v režii Dmitrije Bertmana opera *Rusalka*. Není to poprvé, co tento režisér uvede českou operu v češtině s anglickým titulkem na prkna scény *Kanadské opery* v Torontu. Již loni jsme měli možnost vidět jeho provedení Janáčkovy opery *Z mrtvého domu*. Hlavní roli Rusalky ztvární americká sopranistka Julie Makerová. Prince bude zpívat kanadský tenor Michael Schade. Za dirigentským pultem bude Američan John Keenan, který má zkušenosti z Metropolitní opery v New Yorku. Moldavská pěvkyně Irina Mišurová je obsazena do role Ježibaby a baryton Richard Paul Fink bude zpívat Vodníka.

Opera byla poprvé uvedena v roce 1901 v Národním divadle v Praze. Cena lístků v COC je od 60 do 290 dolarů. Pro studenty a mladé lidi jsou lístky v hodnotě 30-98 dolarů. Hromadné studentské lístky jsou za 20 dolarů. Za podobnou cenu budou lístky, pokud nějaké zbudou, v den představení v prodeji od 11 hodin. Podle sdělení COC je představení *Rusalky* téměř vyprodáno. Pokud chcete operu vidět, je lepší zajistit si lístky předem na www.coc.ca nebo po telefonu 416/363-8231.

coc/abe

Za necelou hodinu ve zprávách je záznam slavnostního okamžiku. Chci se podívat, co se vlastně stalo, ale přísaha je perfektní, žádné zakoktnutí, žádné nedorozumění, nic. Do nekonečna vidím na všech různých stanicích perfektní přísahu. 100 televizních kamer přece nemůže lhát!

Až teprve ve večerním vysílání ABC kdosi prozradil, co se vlastně stalo. Chybu neudělal Barack Obama, ale předseda nejvyššího soudu John G. Roberts tím, že změnil slovosled přísahy. Proto se Barack Obama zarazil, chtěl zřejmě, aby celý akt začal od začátku, ale soudce pokračoval až druhou částí. Jednou z prvních akcí Baracka Obamy tedy bylo, že si zopakoval přísahu znova v tichosti před devíti svědky.

Několikrát v nedávné minulosti sdělovací prostředky usvědčily amerického prezidenta, že nemluvil pravdu (Nixon-Watergate, Clinton-Lewinská, G. W. Bush-zbraně hromadného ničení v Iráku atd.). Tentokrát došlo k opaku. Barack Obama novou přísahou usvědčil média z nepravdy.

Proč by bylo zapotřebí nové přísahy, když ta první byla tak perfektní, jak média prezentovala?

Již první večer komik Jon Stuart, kterému není nic svatě porovnával první prezidentský projev Baracka Obamy s projevy George W. Bushe. Byly tam stejné věty. Vždy za tím byl titulek: ZMĚNA!?

Pokud by Barack Obama nechal vše běžet dál, nic by se nestalo, všichni by mávli rukou. Jenže nový prezident to řešil jinak, přiznal chybu a snažil se ji napravit. Takže přece jen proti minulosti nějaká *změna*.

Otázkou je, má-li politik možnost manévrovat víc než mu vymezují provazy politického ringu. Buñuel ve svém filmu z roku 1959 je skeptický a já si osobně myslím, že ani prezident by neměl přísahat, nejen proto že se přísaha může zvorat, ale spíš proto, že může být nad lidské síly ji dodržet.

Aleš Březina
